

Abecedna razvrstitev knjižničnega gradiva v oddelku programa z nižjim izobrazbenim standardom

ABC-arrangement of library materials in the class of lower-level educational standard

> Nataša Markič

Izveček

Članek predstavlja primerjavo ure knjižničnega informacijskega znanja (KIZ) v rednem oddelku osnovne šole in v oddelku z nižjim izobrazbenim standardom. Prikazane so razlike v poteku dela (število učencev v razredu, različna starost učencev in njihove specifične učne težave). Ure KIZ-a v oddelku z nižjim izobrazbenim standardom so prilagojene učni skupini in specifičnim težavam učencev s posebnimi potrebami, potrebnega je veliko več časa in veliko več vaje. Pri teh učencih je še toliko bolj pomembno, da ohranijo veselje do knjig in knjižničnega prostora.

Ključne besede

knjižnično informacijsko znanje (KIZ), osnovna šola, šolske knjižnice, program z nižjim izobrazbenim standardom, abecedna razvrstitev gradiva, opismenjevanje, učenci s posebnimi potrebami

UDK 159.922.76:027.8:025

Abstract

The paper presents a comparison of one lesson of Library and information knowledge (KIZ) in a regular primary school class with a lesson in a class with lower-level educational standard. It demonstrates the differences in the class work (number of students, their age and specific learning difficulties). KIZ lessons in the class with lower-level educational standard are adapted to the group and to the specific difficulties of the special needs students. Much more time and practice is needed. It is especially important that these students maintain their love of books and library space.

Keywords

Library and information knowledge, KIZ, primary school, school libraries, lower-level educational standard programme, ABC-arrangement, literacy teaching, students with special needs

1 Uvod

Medpredmetne povezave v okviru knjižničnega informacijskega znanja (v nadaljevanju KIZ) na Osnovni šoli Danila Lokarja so stalnica. Predstavljena medpredmetna povezava je nastala pred leti na predlog knjižničarke. Razredne učiteljice, ki poučujejo v drugem razredu, so jo lepo sprejele. Na šoli imamo tudi oddelek programa z nižjim izobrazbenim standardom, kjer tudi izvajamo ure KIZ, ki so prilagojene učni skupini in specifičnim težavam učencev s posebnimi potrebami.

»Otroci s posebnimi potrebami so otroci z motnjami v duševnem razvoju, slepi in slabovidni otroci, gluhi in naglušni otroci, otroci z govorno-jezikovnimi motnjami, gibalno ovirani otroci, dolgotrajno bolni otroci, otroci s primanjkljaji na posameznih področjih učenja, otroci z avtističnimi motnjami ter otroci s čustvenimi in vedenjskimi motnjami, ki potrebujejo prilagojeno izvajanje programov vzgoje in izobraževanja z

dodatno strokovno pomočjo ali prilagojene programe vzgoje in izobraževanja, vzgojne programe oziroma posebne programe vzgoje in izobraževanja.« (2. člen Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami)

Specifične težave učencev (težave pri koncentraciji, težave pri pomnjenju, težave pri branju, vedenjske težave ipd., zdravstvene težave) so izrazite, zato so učenci vpisani v osnovnošolski program z nižjim izobrazbenim standardom. Zaradi naštetih težav se je opismenjevanje pri teh učencih podaljšalo v 4. ali 5. razred.

»Zlata doba za opismenjevanje je čas, ko se otrok najlaže in najhitreje nauči prepoznati črke, spajati glasove v besede ... To so temelji branja in pisanja.« (Kavkler, 1991, str. 13) »Prvo triletje devetletne osnovne šole pokriva prvo fazo opismenjevanja, učenje branja in pisanja, ob tem se še razvija sposobnosti poslušanja in govorjenja.« (Slovenščina v prvem triletju OŠ, 2000, str. 46)

»Nicholas Carr pravi, da je branje kompleksen možganski proces – tehnologija, s pomočjo katere zaznavamo, iščemo, sprejemamo, analiziramo in shranjujemo besedila, vpliva na naše možgane in jih preoblikuje, saj branje spreminja živčne poti.« (Hanus, 2013, str. 67) »Če otroci doma igrajo predvsem igrice, je potem IKT v šolah vključena z namenom dosežati cilje učnega načrta in razvijati kritično mišljenje.« (Hanus, 2013, str. 66)

IKT je kratica za informacijsko-komunikacijsko tehnologijo. »Termin vsebuje vse komunikacijske naprave ali aplikacije, ki vključujejo radio, televizijo, mobilni telefon, računalnik, mrežno programsko opremo in strojno opremo, satelitske sisteme itd. kot tudi različne storitve in aplikacije, povezane z njimi, kot so videokonference in učenje na daljavo.« (Hvalič Touzery, 2010)

S pomočjo IKT se izvaja vedno več medpredmetnih povezav med knjižničnim informacijskim znanjem,¹ ki ga izvaja šolska knjižnica, in preostalimi učnimi predmeti.² Tudi obravnavana vsebina ure abecedne razvrstitve knjižničnega gradiva je bila s pomočjo IKT približana učencem. Tudi v učnem načrtu za slovenski jezik je zapisano: »Raba informacijske tehnologije lahko pomembno pripomore h kakovostnejšemu pouku. Povezana mora biti s cilji in vsebinami pouka slovenščine.« (Učni, 2011, str. 111). Pesmi Abecerime (Košuta, 1980) so bile oblikovane v elektronske prosojnice in tako so omogočale skupno branje. Tudi vsi učenci so videli ilustracije, ki so pomembne za razumevanje prebranega oziroma so njihovo dopolnilo.

Ena izmed štirih predpisanih predvidenih ur KIZ-a v posameznem oddelku 2. razreda je bila tudi ura, pri kateri so učenci usvajali pojem abecedne razvrstitve knjižničnega gradiva.³ Poleg tega naj bi se znašli med knjižničnim gradivom svoje starostne stopnje C (cicibani). Saj kot je navedeno v kurikulumu: »Šolska knjižnica deluje v kurikulumu kot celota. S knjižničnimi storitvami omogoča in podpira učenje in poučevanje, s programom knjižnično informacijsko znanje učence navaja na samostojno učenje.« (Knjižnično, 2008, str. 4).

Vsebina ure, ki se je nanašala na mladinsko leposlovje, je bila izvedena v šolski knjižnici in njeni čitalnici v 2. razredu redne osnovne šole (v redne oddelke je v povprečju vpisanih 26 učencev) in v 4./5. razredu programa z nižjim izobrazbenim standardom

¹ »Izhodišča za program KIZ so cilji šole, namen pa predvsem učinkovito in uspešno doseganje ciljev na področju opismenjevanja in učenja. Vključuje razvijanje vseh vrst pismenosti ...« (Knjižnično, 2008, str. 9)

² »V medpredmetnih povezavah v učnem načrtu za slovenščino je posebna pozornost namenjena razvijanju digitalne pismenosti učencev. Ti uporabljajo digitalne tehnologije pri razvijanju sporazumevalne zmožnosti in komunikacij z literaturo pri sprejemanju, razčlenjevanju, kot podpora ustvarjalnosti ...« (Učni, 2011, str. 109)

³ »Učenci naj bi na koncu 2. razreda praviloma že osvojili temeljno tehniko branja in pisanja.« (Učni, 2011, str. 99). Med specifičnimi cilji knjižničnih informacijskih znanj je tudi abecedno iskanje knjižničnega gradiva v prostem pristopu. (Knjižnično, 2008, str. 9–11)

(v tem razredu je 6 učencev). V prvem primeru je predstavitev ure omejena na eno šolsko uro, v drugem primeru je za isto vsebino treba načrtovati delo za dve šolski uri (učenci imajo različne učne primanjkljaje, delo je upočasnjeno, poenostavljeno in konkretizirano). Medpredmetno povezavo med slovenščino in šolsko knjižnico so izvedle razredne učiteljice in šolska knjižničarka.

Pri omenjeni uri so vsi učenci razvijali tudi različne kompetence (povzeto po posodobljenem kurikulumu KIZ – Knjižnično, 2008, str. 5–6):

- sporazumevanje v maternem jeziku,
- nadgradnja opismenjevanja v razredu,
- branje leposlovja in pogovor o prebranem,
- socialne kompetence.

Uporabljeni so bili naslednji didaktični pristopi:

- poslušanje,
- pogovor,
- demonstracija.

2 Potek učnega procesa

Potek učnega procesa je prikazan s primerjavo ure, ki je bila izvedena v rednem oddelku osnovnošolskega izobraževanja, z uro, ki je bila namenjena učencem, ki obiskujejo osnovnošolski program z nižjim izobrazbenim standardom.

2.1 Uvodna motivacija

Po pozdravu knjižničarka vpraša, kaj so se drugošolci oziroma učenci v šolskem letu do zdaj naučili, katere črke že poznajo in pišejo. Učenci z dvigom roke dobijo besedo in odgovarjajo na vprašanje. Skupno ponovijo abecedo (naprej, nazaj, katera črka sledi kateri oziroma je pred njo – na tak način le drugošolci). Na vprašanje, kje vse potrebujemo abecedo, črke, so bili dani različni odgovori:

- v šoli,
- v knjižnici,
- v trgovini,
- v knjigah (povedi, zgodbe, pesmi),
 - v dnevnikih (poimenski vpis učencev po abecednem vrstnem redu priimkov),
 - v imenikih (telefonski, sezname osnovnih šol v Sloveniji, delovnih organizacij).

Navedene odgovore so nanizali učenci 2. razreda redne osnovne šole, učenci, ki obiskujejo program z nižjim izobrazbenim standardom, povedo ob različnih spodbudah in dodatnih vprašanjih samo prva dva odgovora. Preostale odgovore doda knjižničarka. Ta skupina učencev je obnovila abecedo s pomočjo napisnih velikih tiskanih črk na delovnem listu. Vsak zase je med črkami poiskal prvo črko imena in jo obkrožil z modro barvo ter prvo črko priimka, ki jo je obkrožil z rdečo barvo. S tem so bili učenci dodatno opozorjeni, da je knjižnično gradivo v knjižnici urejeno po prvih črkah v priimku ustvarjalcev (pesnikov in pisateljev). Na delovni list (slika 1) so se nato podpisali, tako kot se znajo (velike ali male tiskane črke, pisane so morali še utrditi).

Slika 1: Delovni list z abecedo

2.2 Prvi del učne ure oz. 1. ura

2.2.1 Učenci, ki obiskujejo redni program osnovnošolskega izobraževanja – prvi del ure

Knjižničarka je napovedala branje pesmice. Branje je vodeno in poteka tedaj, ko se bere daljša ali zahtevnejša umetnostna besedila. Pred branjem učiteljica, v našem primeru knjižničarka, vzpostavi primerno ozračje za branje. Predstavi avtorja,

naslov knjige, ključne besede ipd. Izbrano besedilo za branje je razdeljeno na več delov, na kitice. Po branju vsake kitice se vodi učenčevo pozornost k besedam v besedilu, dogajanju in zapletu, predvidevanju poteka zgodbe. Po zaključku branja celotnega besedila so učenci vabljeni k razpravi o prebranem besedilu ... (Dimc, M., Ilc, T. in Tramšek Lipej, K., 2001). Na kratko, v nekaj povedih, knjižničarka predstavi pesnika Miroslava Košuto in ilustratorja Klavdija Palčiča. Učiteljica je izbirala učence za glasno branje oziroma je skrbela za primeren tempo skupinskega branja.

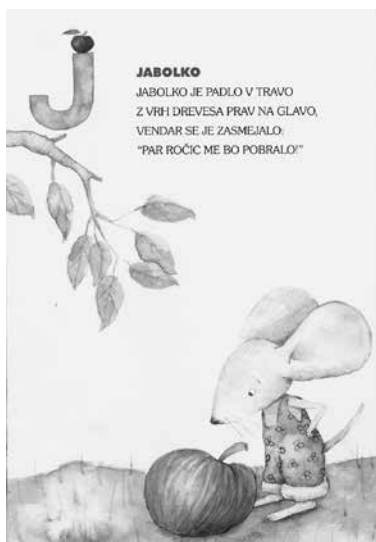

Učenci so brali besedilo, ki je bilo predvajano na platnu. Za ta namen je pesmico računalničarka prenesla v elektronsko obliko (slika 2). Tu je pomembna vloga IKT, saj učenci na igriv način spoznajo pesem in hkrati ponovijo abecedo.

Slika 2: Naslovnica Abecerime (Košuta, Miroslav, 1980. 1. ponatis. Trst: Založništvo tržaškega tiska)

Ob prosojnicah navadno skupno preberejo pesem, kadar je število učencev v razredu večje, potem berejo učenci posamezno vsak svojo rimo na posamezno črko abecede. Sproti se razloži manj znane besede (priloga 1).

Pri razlagi manj znanih besed so lahko v pomoč ilustracije v pesmi in razlaga v Slovarju slovenskega knjižnega jezika (SSKJ – elektronski vir).

2.2.2 Učenci, ki obiskujejo osnovnošolski program z nižjim izobrazbenim standardom – 1. ura

Učenci, vključeni v program z nižjim izobrazbenim standardom, so prebrali le kratko enokitično pesem, ki je zapisana z velikimi tiskanimi črkami in se začne s prvo črko imena posameznega učenca. Branje verzov v Abecerimah bi bilo namreč za te učence dolgotrajno, naporno in tudi težje razumljivo.

Vsak je dobil kratko pesmico, fotokopirano na delovnem listu z abecedo, in jo je glasno prebral. To jim ni delalo težav.

Na fotokopijah imajo učenci kratko pesmico. S svinčnikom poiščejo prvo črko v pesmi in jo obkrožijo. Ugotovijo, da se s to črko začneja tudi njihovo ime (primer delovnega lista, slika 3). Učenci povedo še prvo črko svojega priimka.

Slika 3: Pesmica z začetno črko J (Pregl Kobe, Tatjana, 2007. Mišja abeceda. 1. natis. Dob pri Domžalah: Miš)

2.3 Drugi del učne ure oz. 2. ura

2.3.1 Učenci, ki obiskujejo redni program osnovnošolskega izobraževanja – 2. del

Knjižničarka je razložila vsebino nalepke. Ob pomoči učiteljice je vodila vaje v iskanju gradiva.

Nalepka na knjigi

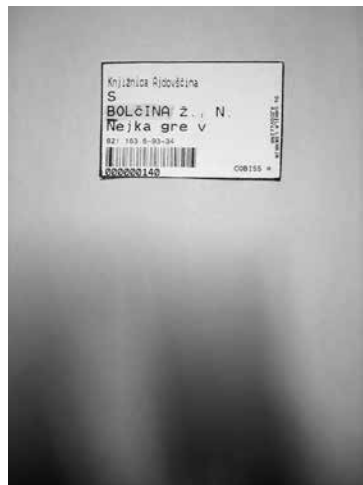
821-3	C	POLICA V KNJIŽNICI
BEVK, France	PRIIMEK ,	Ime avtorja
Peter Klepec	Naslov dela	
inv. št: K / 	Inventarna številka	
24150		

Učenci so odgovarjali na postavljena vprašanja o iskanju posameznih knjig določenega avtorja.

Zadnja elektronska prosojnica prikazuje nalepko s podatki o knjigi (slika 4).

Slika 4: Vsebina nalepke

Razložimo vsebino nalepke, ki jo ima vsaka knjiga (ime knjižnice, priimek avtorja in njegova začetnica imena, prvi del naslova in inventarna številka). Leposlovno gradivo iščemo po priimku avtorjev. Učenci so si pomagali si z zapisom na nalepki in zapisom na rdečem (spodnjem) plakatu (sliki 5 in 6).

Slika 5: Zapis na nalepki

Slika 6: Plakat za pomoč

Učencem še pojasnimo, da imajo slikanice v zabojčkih kartončke z začetnicami priimkov pisateljev. Če je v zabojčku črka M, potem so tam slikanice različnih avtorjev, katerih priimek se začneja s črko M, npr. Makarovič, Mate, Milčinski, Moeser.

Sledijo vaje (priloga 2), kjer učenci skupaj poiščejo odgovore na zastavljena vprašanja oz. naloge knjižničarke. Pri vajah aktivno sodeluje tudi učiteljica.

2.3.2 Učenci, ki obiskujejo osnovnošolski program z nižjim izobrazbenim standardom – 2. ura

Učenci, ki niso vključeni v redne oddelke osnovne šole, potrebujejo veliko več vaj in več ponovitev. Pri vsakem primeru je treba poudariti, da knjige iščemo po priimku avtorja. Na nalepki knjige smo skupaj poiskali priimek avtorja in šele nato so občasno samostojno povedali prvo/-e črko/-e priimka.

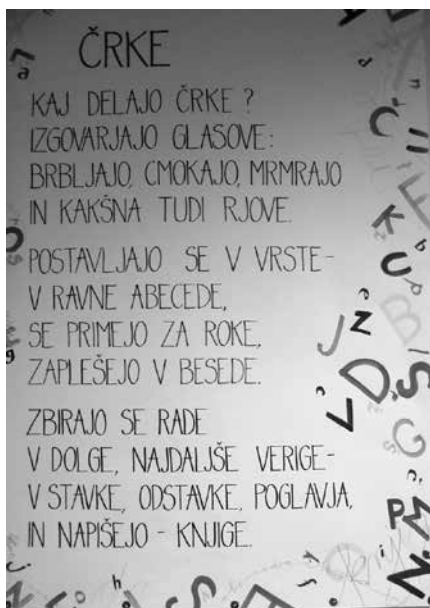
Učenci programa nižjega izobrazbenega standarda so imeli veliko težav. Povedali so, kar se jim je tisti trenutek utrnilo, niso sledili navodilom, niti niso vedeli, ali se išče v danem primeru ime ali priimek avtorja.

Reševanje vaj z učenci, ki so všolani v program z nižjim izobrazbenim standardom, poteka počasi. V vsakem primeru skupaj iščemo priimek in prvo črko le-tega, tako da jim pokažem pripravljen plakat formata A3. To so v bistvu odgovori drugošolcev oziroma naše rešitve. Z njim si pomagajo odčitati odebeljene črke v priimku avtorja.

Čim več vaj je narejenih, tem bolje se učenci odrežejo. Ponovna težava se pokaže, ko so imeli priimki ustvarjalcev prvi dve ali prve tri črke priimka enake. Na plakatih so bile odebeljene enake črke v priimkih, poudarilo se je abecedni vrstni red in šele s pomočjo napisane abecede, ki so jo imeli na svojem delovnem listu, so poiskali pravo rešitev oziroma povedali, katera knjiga je v zaboju ali na polici pred drugo knjigo.

Predvsem v drugem delu so prišli do izraza učni primanjkljaji učencev: slabša in kratkotrajna koncentracija, s tem povezana utrujenost, težave pri pomnjenju ... in ob neuspehu tudi upiranje delu. Zlasti je bilo to očitno pri gibalno ovirani učenki, ki je tudi sicer mlajša od preostalih v skupini.

2.4 Zaključek ure

Učenci, ki obiskujejo redni program osnovnošolskega izobraževanja, so se razvrstili po abecednem redu svojih priimkov in tako odidejo iz knjižnice. V svojo vrsto povabijo na ustrezno mesto tudi svojo učiteljico, spremljevalko in knjižničarko.

Knjižnico zapustijo v gosjem redu – to besedno zvezo preberejo v pesmi Abecerime.

Učenci programa nižjega izobraževalnega standarda se postavijo v kolono po abecednem redu svojih priimkov ob pomoči učiteljic. Precej težav so imeli z razporeditvijo učiteljic in knjižničarke. S skupnimi moči je tudi to uspelo. Vaja namreč dela mojstra, če mojster dela vajo.

Ob koncu ure so učenci prisluhnili še pesmici Barbare Gregorič Gorenc z naslovom Črke (slika 7). Plakat visi v šolski knjižnici.

Slika 7: Pesem Črke (avtorica: Nataša Rupnik)

Ob odhodu iz šolske knjižnice so bili vsi učenci pohvaljeni za sodelovanje z željo, da bi z naslednjimi obiski knjižnice postajali njeni čim bolj samostojni uporabniki.

3 Vrednotenje ure

Ura KIZ-a je uspešna v rednem oddelku osnovne šole in delno v 4./5. razredu, ki ga obiskuje nekaj učencev, ki dosegajo nižji izobrazbeni standard. To je bilo tudi pričakovati glede na težave, ki jih imajo ti učenci.

Učenci pri uri radi sodelujejo, odgovarjajo na vprašanja in berejo rime. To se je izkazalo enako dobro v obeh razredih, oddelkih.

Drugošolci so hitro, z nekaj primeri vaj, usvojili sistem iskanja gradiv med slikanicami in preostalim gradivom v starostni stopnji cicibanov. Ob naslednjih obiskih šolske knjižnice so bolj ali manj spretno uporabljali predstavljeni način iskanja gradiva v njihovi starostni stopnji.

Nekaj več zapletov je bilo pri uri, ki se je izvajala pri učencih, ki obiskujejo osnovnošolski program z nižjim izobrazbenim standardom. Ista vsebina se je razpotegnila v že predhodno načrtovani dve šolski uri. Težave s samostojno povedano abecedo so se kazale ves čas iskanja. Na koncu blokure so bili učenci utrujeni, gibalno ovirana učenka pa ni več hotela sodelovati in si je po svoje iskala, izbirala slikanice. Zanj je bilo tudi samo premikanje v šolski knjižnici težko, ker je bilo treba umakniti del miz

in stolov, tako da lahko dostopa do čitalnice in se po potrebi tudi sama premika med knjižnimi policami in zabožki.

Za izvedbo ure je treba imeti:

- urejeno knjižnico s čitalnico,
- zanimivo in sodobno knjižnično gradivo,
- računalnik,
- prenosnik,
- projekcijsko platno in
- plakate za vaje.

Šolska knjižnica naše šole, ki je v kletnih prostorih in ni velika, predstavlja v primeru, da je v razredu več kot 20 učencev, oviro, ko se morajo ti premikati med policami. To je prišlo do izraza, ko so se učenci razvrščali po abecednem redu svojih priimkov.

Sklep

Pomembno je, da sledimo vsebinam KIZ-a tudi pri učencih s posebnimi potrebami. Učne vsebine so jim prilagojene in jih usvajajo in uporabljajo po svojih zmožnostih. Svet knjig je odprt za vse. Branje odpira vrata v svet sanj in domišljije, v potovanja ... Ernst Freuchtersleben je dejal: »Knjige so naočniki, skozi katere opazujemo svet.«

Paziti moramo, da učencem, ki obiskujejo osnovnošolski program z nižjim izobrazbenim standardom, ohranimo veselje do knjig in knjižničnega prostora, torej tudi do sveta, v katerem živijo.

Ure so bile izvedene v korist in zadovoljstvo vseh sodelujočih, tako da se bo delo nadaljevalo z izvajanjem medpredmetnih povezav.

Viri

- Dimc, M., Ilc, T. in Tramšek Lipej, K. (2001). *Opismenjevanje v 1. in 2. razredu – v oddelku Korak za korakom*. Pridobljeno 2. 1. 2014 s spletne strani <http://www.simos.si/pdf/5027-1013.htm>.
- Gregorič Gorenc, B. (2008). *Iskanke*. 1. izd. Ljubljana : Viharnik. Str. 19.
- Hanuš, B. (2013). 18. Evropska konferenca o branju. Kako naj raziskujemo pismenost, če se predmet raziskovanja nenehno spreminja? V: *Otrok in knjiga*, 40 (87). Str. 66–67.
- Hvalič Touzery, S. (2010). Slovar: Informacijske in komunikacijske tehnologije. Pridobljeno 13. 1. 2014 s spletne strani: <http://www.inst-antonatrstenjaka.si/gerontologija/slovar/1029.html>.
- Knjižnično informacijsko znanje*. Osnovna šola (2008). Pridobljeno 14. 1. 2014 s spletne strani: http://www.zrss.si/pdf/080711123601_l-k-knjiznicno_informacijsko_znanje_os-sprejeto.pdf.
- Košuta, M. (1980). *Abecerime*. [1. ponatis]. Trst : Založništvo tržaškega tiska.
- Kavkler, M. (1991). *Brati, pisati in računati*. Murska Sobota : Pomurska založba. (Izstopiti ne moreš; knj. 3). Str. 13.
- Pregel Kobe, T. (2007). *Mišja šola*. 1. izd. 1. natis. Dob pri Domžalah : Miš.
- Slovar slovenskega knjižnega jezika* (2000). Ljubljana : Slovenska akademija znanosti in umetnosti : Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU. Pridobljeno 14. 1. 2014 s spletne strani: <http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>.
- Slovenščina v 1. triletju devetletne osnovne šole* (2000). 1. natis. Trzin : Izolit. Str. 46.
- Učni načrt. Program osnovna šola. Slovenščina [elektronski vir]* (2011). Ljubljana : Ministrstvo za šolstvo in šport : Zavod RS za šolstvo. Pridobljeno 14. 1. 2014 s spletne strani: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_slovenscina_OS.pdf.

- > **Nataša Markič**, diplomirana geografinja in diplomirana etnologinja in kulturna antropologinja, je zaposlena kot šolska knjižničarka na OŠ Danila Lokarja Ajdovščina.
Naslov: Osnovna šola Danila Lokarja, Cesta 5. maja 7, 5270 Ajdovščina
Naslov e-pošte: Knjiznica.os-dl@guest.arnes.si

Priloga 1: Razlaga manj znanih besed v Košutovi pesmi Abecerime

ARZEN element, ki nastopa v obliki krhke sive kovine ali nekovinskega rumenega prahu, zastrupiti se z arzenom

BOMBARDON trobilo z nizko ležečim tonskim obsegom

CILINDER visoko, trdo moško pokrivalo

ČIL krepek, čvrst, svež

DLAKOCEPSKO razčlenjevanje problema do nepomembnih malenkosti

ELAN velika stopnja pripravljenosti za kako delo; polet, vnema

FANFARA trobenti podoben pihalni instrument

FRAK slavnostni moški suknjič, ki ima zadnji del močno podaljšan in visoko preklan

ILO star. ilovica: težka, manj rodovitna prst iz glin, pomešane s peskom

JERBAS okrogla košara z ravnim dnom in navadno z majhnima ročajema

MINARET v muslimanskem okolju stolp pri džamiji

OPANKA mehko obuvalo iz živalske kože brez pete, ki se navadno z jermeni zaveže okoli gležnja

PORTIR star. vratar

POET knjiž. pesnik

PROMENADA javni prostor, namenjen za sprehajanje

RICINUS grm z zelo širokimi listi, iz semen katerega se pridobiva ricinusovo olje

ŠIROKO južni ali jugovzhodni veter v Sredozemlju, ko je tam področje nizkega zračnega tlaka

Priloga 2: Primeri vaj za iskanje gradiva

- Kako bi poiskali knjigo o prikupni čarovnici Vilmi, ki jo je napisala **THOMAS**, Valerie.

Učenci povedo rešitev. Pokaže se pripravljen plakat s pravilnim odgovorom.

THOMAS, Valerie (plakat formata A3)

- **MAKAROVIČ**, Svetlana je napisala pravljico, v kateri nastopa Sovica Oka. Kje, v katerem zaboju s slikanicami bi iskali omenjeno knjigo?

Učenci povedo rešitev. Pokaže se pripravljen plakat s pravilnim odgovorom.

MAKAROVIČ, Svetlana (plakat formata A3)

- Ali je v istem zaboju tudi papagaj Bine, ki ga je napisal **MATE**, Miha?

Pokažem pripravljen plakat s pravilnim odgovorom. Dodam vprašanje. Priimka obeh ustvarjalcev se začneta z isto črko M. Kateri bi bil na polici postavljen prvi in zakaj? Kateri bi bil drugi in zakaj?

MATE, Miha (plakat formata A3)

Skupno odgovorimo, da je treba pri abecedni postavitvi gradiva upoštevati prvo, drugo, celo tretjo črko priimka.

Slika 8: Primer vaj

Učenci vprašajo, kako iskati v primeru, da imata ustvarjalca enak priimek.

Odgovor je podan na primeru Leopolda in Primoža Suhodolčana. V obeh primerih se upošteva najprej priimek in nato še začetnico imena. Tisto ime, ki se začne po abecedi prvo, tisti avtor je na prvem mestu in drugi mu sledi. Tako imamo najprej **L**eopolda in nato še **P**rimoža Suhodolčana.

Na pomoč priskoči še učiteljica, ki razloži primer v razredu. Več učencev se piše Stibilj. Učenci jih razvrstijo po začetnicah imen: **D**enis, **M**arina in **M**atija.

- **BEVK**, France je napisal zgodbo o najmočnejšem fantku na svetu. Ime mu je bilo Peter Klepec. Kje bi dobili to knjigo, pod katero črko bi iskali? Učenci povedo rešitev. Pokaže se pripravljen plakat s pravilnim odgovorom.

BEVK, France (plakat formata A3)

- Popravljalnica igrača ter Muc mehkošapek sta deli izpod peresa avtorice Bine **ŠTAMPE ŽMAVC**. Kje bi dobili dela te avtorice, pod katero črko bi iskali v tem primeru, ko ima pisateljica dva priimka?

Nekateri bi iskali pod prvim, drugi pod drugim priimkom ali kar po imenu pisateljice. Pokaže se pripravljen plakat in pove, da se upošteva prvi priimek.

ŠTAMPE ŽMAVC, Bina (plakat formata A3)

Učiteljica predstavi učenca iz razreda, ki ima dva priimka, in pove, da je v šolskih dokumentih voden po prvem priimku.

- Zgodbe o pogumnem in navihanem Kekcu poznate. Napisal jih je pisatelj Josip **VANDOT**. V katerem zaboju (s katero črko je označen) imamo zgodbe o Kekcu?

Učenci povedo rešitev. Pokaže se pripravljen plakat s pravilnim odgovorom.

VANDOT, Josip (plakat formata A3)

- **VEGRI**, Saša je napisala zgodbico o fantu, ki se je spremenil v žabo. Kje bi dobila njena dela? Kako bi iskali?

Učenci povedo rešitev. Pokaže se pripravljen plakat s pravilnim odgovorom

VEGRI, Saša (plakat formata A3)

- Pisatelja Primoža **SUHODOLČAN**a poznate po hudomušnih zgodbah o Petru Nosu. V katerem zaboju imamo spravljenе knjige o Petru Nosu?

Učenci povedo rešitev. Pokaže se pripravljen plakat s pravilnim odgovorom

SUHODOLČAN, Primož (plakat formata A3)

Učenci nadalje še povedo, kako bi poiskali pravljice bratov Grimm, dela pravljicarja Andersena ...